

AKHTAMAR STRIJKKWARTET

Beethoven, Komitas & Alecian

zo 09 feb 2020
15.00 Kamermuziekzaal

—
Akhtamar Strijkkwartet:

Coline Alecian: viool

Jennifer Pio: viool

Ondine Stasyk: altviool

Cyril Simon: cello

—

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Strijkkwartet nr.9 'Razumovsky', opus 59 nr.3 (1806)

- Introduzione. Andante con moto – Allegro vivace
- Andante con moto quasi Allegretto
- Menuetto. Grazioso - Trio
- Allegro molto

-pauze-

Eugénie Alécian (1952)

Un quatuor arménien (2016)

- Allegro
- Andante
- Tarentelle
- Final

Komitas Vardapet (1869-1935)

Miniatures (arr. Sergey Aslamazyan)

KAMERMUZIEK / TALENT TELT

Scan de qr-code en
lees meer over dit concert

Getipt voor jou

do 13.02.2020
20.00 Kamermuziekzaal

Trio Sviridov, Serbin & Pashchenko
Beethoven XS: Symfonie nr.2

Olga Pashchenko en haar collega's brengen Beethovens *Tweede symfonie* en *Pianotrio in c* met kristallijne helderheid en vederlichte vitaliteit.

Digitale programmaboekjes

Welkom op het festival Têtes-à-têtes. Het Concertgebouw wil je optimaal van de intieme festivalsfeer van Têtes-à-têtes laten genieten. We gingen bovendien op zoek naar een milieuvriendelijk alternatief voor papieren programmaboekjes. Daarom bieden we de achtergrondinformatie bij dit festival enkel digitaal aan. Bereid je voor of geniet na van dit concert met de programmatoelichting door Jasper Gheysen en een biografie op concertgebouw.be/tetes-a-tetes.

Dank om geen schermen te gebruiken tijdens de voorstelling om de concertbeleving van je medebezoekers niet te verstoren. Wij horen graag je mening over onze digitale programmaboekjes tijdens deze testmaand. Laat ons weten wat je ervan vond via info@concertgebouw.be, of spreek een van onze Concertgebouw-medewerkers aan.

Deze voorstelling is meteen ook het releaseconcert van de eerste cd van het Akhtamar Kwartet, opgenomen in het Concertgebouw in de zomer 2019. Er is een signeersessie na het concert op Forum 6.

Laat je helemaal onderdompelen in de festivalsfeer

Podcast

Scherp je luisterervaring aan door je onder te dompelen in de podcastreeks van muziekfilosoof Tomas Serrien en radiomaker Annick Lesage (Klara). In vijf afleveringen van een halfuur gaan zij samen met gasten Arne Deforce, Pieter Bergé, Joke Hermsen, Manu Keirse en Paul Robbrecht op zoek naar wat luisteren nu echt is en kan betekenen. In samenwerking met Klara.

Muzikale installatie LOVE SONG

Voor zijn installatie *LOVE SONG* verzamelde Serge Verstockt dozen vol rode hartjes met een bijzondere eigenschap: het zijn namelijk ook recorders. Een heel seizoen lang vroeg hij de muzikanten om een liefdeslied op te nemen. Pik een hart uit het rumoer van velen en houd het tegen je oor. Een project van ChampdAction.

Pop-up café

Laat de luisterervaring nog wat nazinderen en geniet na de voorstelling van een glas met zicht op Brugge by night in ons

Biografie

De naam van het kwartet, Akhtamar verwijst naar een Armeense legende. Niet toevallig een referentie aan de Armeense miniaturen van Komitas/Aslamazyan die het ensemble sinds het begin van haar bestaan uitvoert, en als visitekaartje heeft gekozen. Het strijkkwartet wordt geregeld gevraagd voor concerten in België en Frankrijk. Meerdere componisten deden beroep op het kwartet om hun werk te creëren, uit te voeren, of op te nemen (Jan Kuijken, Roger Boutry, Eugénie Alécian, Michel Lysight, Andrew Poppy). Naast hun concerten, speelt het kwartet geregeld in psychiatrische instellingen voor jongeren in Frankrijk, en in kleuter- en lagere scholen in de regio Brussel, steevast voor projecten die hen erg ter harte gaan. Het Akhtamar Kwartet werd gevormd aan het Conservatoire Royal de Bruxelles en perfectioneerde zich bij Guy Danel, het Quatuor Debussy, het Alban Berg Quartett, het Kronos Quartet, Quatuor Diotima, Pražák Quartet ...

Beethoven en de Armenen

Komitas

Vraag aan honderd Armeniërs wie zij bestempelen als hun eigen muzikale held – quasi iedereen zal met trots Komitas naar voor schuiven. Het leven van deze legendarische priester, componist, theoreticus, dichter en kunstige alleskunner leest als een roman, maar is vooral getekend door dramatische gebeurtenissen. De razzia op 291 Armeense intellectuelen in Constantinopel op 24 april 1915, georkestreerd door het Ottomaanse regime, was een inriest dieptepunt, waarna hij en zijn lotgenoten hun dagen sleten in gevangenschap. Als een van de weinigen kon Komitas vrijkomen. Op zijn eigen authentieke muzikale wijze trachtte hij het hoofd te bieden aan de tragische lotgevallen van zijn volk. Zijn artistieke exploten evolueerden tot bakens van inspiratie en troost voor de Armeense natie. Zijn *Miniaturen* zijn gebaseerd op Armeense en Turkse volksmuziek. Komitas en arrangeur Aslamazyan wisten als geen ander hoe ze de gevarieerde volkswijsjes moesten combineren met de geploegenheden van de romantische muziek. Onder een laag meeslepende melodieën schuilt er nostalgie en melancholie. De functionele harmonieën, de expressieve ritmes en de levenskracht bezorgen deze kleine parels extra glans. In *K'ele - K'ele* bijvoorbeeld zoekt Komitas een soort kleurrijke verstilling op met indringende klanken, terwijl *Vagharshapati* dan weer baadt in die typisch Oost-Europese levenslustige kracht.

Alécian

De hedendaagse componiste Eugénie Alécian kan een stevig woordje meespreken als het gaat over een complexe band hebben met je vaderland. Alécian emigreerde met haar familie uit Armenië naar Frankrijk, en zag haar vaderland pas na de val van het IJzeren gordijn terug. In haar *Un Quatuor Arménien*, dat ze speciaal voor het Akhtamar Strijkkwartet componeerde, koppelt ze de dramatiek van het land aan de muziek. Maar deze compositie gaat verder dan dat. In zekere zin voelen we in deze muziek een tweeledige dynamiek ontstaan tussen de afstand tot haar vaderland en de herontdekking ervan. In deze context valt op hoe hoop, ontreddeering, troost en destructie heel erg dicht bij elkaar liggen. In een verwoest landschap herkent ze de contouren van zichzelf. Chaos en onzekerheid maken plaats voor vreugde en optimisme.

Beethoven

In 2020 kan je niet om Ludwig van Beethoven heen. Overal ter wereld maken cultuurhuizen maar wat graag gebruik van dit verjaardagsjaar om het leven en werk van deze grootmeester in de verf te zetten. Net zoals in zijn sonates, concerten en symfonieën beukte Beethoven in het strijkkwartet de deur naar de nieuwe romantiek wagenwijd open. Het genre dat door zijn leermeester Haydn tot in de perfectie was ontwikkeld, had volgens Beethoven nog lang niet al zijn geheimen blootgegeven. Beethoven schreef zijn leven lang werk voor strijkkwartet. Je kan dan ook zijn evolutie als componist volgen doorheen zijn strijkkwartetten.

De drijfveer om de drie kwartetten, opus 59 te componeren ligt bij het Schuppanzigh Kwartet dat in het seizoen 1804-1805 besloot om in Wenen abonnementsconcerten te organiseren. Zij ontsloegen het genre van het strijkkwartet van zijn huiselijk karakter en droegen bij aan de professionalisering ervan. Ten opzichte van de eerder klassiek georiënteerde kwartetten uit opus 18 getuigen de Ruzomovsky-kwartetten van een duizelingwekkende sprong voorwaarts. Ze zijn individueler van toon en emotionaliteit, en quasi symfonisch uitgedokterd. Beethoven schreef in die periode ook zijn monumentale *Symfonie nr. 3 'Eroica'*.

De opening van het derde kwartet in de reeks maakt meteen duidelijk hoe ver Beethoven Haydn achter zich gelaten heeft. Voor het eerst kiest hij voor een trage inleiding, die door zijn breed uitgesponnen harmonieën, zijn lengte en dynamische verschillen baanbrekend modern klinkt. Het *Allegro vivace* dat hierop volgt, legt in een sneltempo een uitdagend parcours af. De rust bij de herneming van de expositie is van korte duur doordat de coda opnieuw een versnelling hoger schakelt. In het trage deel vindt Beethoven geen rust door het getokkel van de cello te combineren met een melancholisch Russisch volkslied, ter ere van zijn opdrachtgever Razumovsky, in de viool. Negen toonaarden passeren de revue om de wrangheid te accentueren. Het *Menuet* verlicht door zijn connotaties aan de taal van de rococo, maar kan niet verhinderen dat Beethoven in de finale met een rotvaart naar het einde van het werk dendert. De onstuimige fuga wordt vaak aanzien als een bewijs van Beethovens genialiteit en dwingt door zijn vormstructuur, techniciteit en texturen tonnen respect af. Op de verzuchting van Schuppanzigh over de moeilijkheidsgraad ervan, moet Beethoven laatdunkend gerepliceerd hebben: 'Glaubt er dass ich an seine elende Geige denke wenn der Geist zu mir spricht?'

Jasper Gheysen